

University of Groningen

Goal-oriented hemodynamic treatment in high-risk surgical patients

Sonneveld, Johan Pieter Cornelis

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2005

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Sonneveld, J. P. C. (2005). *Goal-oriented hemodynamic treatment in high-risk surgical patients*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

De totstandkoming van dit proefschrift is mogelijk gemaakt door de betrokkenheid en inzet van vele artsen, verpleegkundigen en studenten. Aan de basis ervan ligt de 'Tune-up-studie', later omgedoopt tot de GUTS, de Groningen University Tune-up Study. Dit project ging zomer 1996 van start.

Allereerst gaat mijn dank uit naar alle patiënten die hebben deelgenomen aan de Tune-up studie. Allen ondergingen grote chirurgische ingrepen. Samen met de al dan niet aanwezige co-morbiditeit waren dat levensgrote gebeurtenissen. De existentiële lading hiervan was vooral merkbaar bij de patiënten met oncologische problematiek. De onzekerheid van wat het zou worden, curatie, palliatie of nog minder, bracht hun leven rondom de operatie tussen hoop en vrees. Het protocol van de Tune-up studie vormde daarbij een extra belasting, m.n. voor de patiënten uit de protocolgroep die de dag voorafgaande aan de operatie werden opgenomen op de intensive care unit.

Mijn promotor prof. dr. J.M.K.H. Wierda, beste Mark, je hebt me niet alleen geholpen dit proefschrift te voltooien, je was ook gedurende een aantal jaren mijn opleider in de anesthesiologie. Toen ik in het kader van de Tune-up studie voor het eerste kennis met je maakte in 1997 had ik ongemerkt een sollicitatiegesprek voor de opleiding tot anesthesioloog. 'In somno securitas', voor de patiënt de slaap en verdoving, voor ons de zekerheid dat de patiënt goed door de operatie heen zou komen. Je hebt me samen met alle andere stafleden waakzaam en vaardig gemaakt om de anesthesiologische praktijk met plezier uit te oefenen. Maar vooral kijk ik met dankbaarheid terug op je volhardende inzet achter dit proefschrift totdat het 'af' was. Je houding was bij uitstek een principiële, doortrokken van visie, creativiteit en relativeringsvermogen, met veel oog voor minuscule details en de grote lijnen. Ik heb mogen profiteren van je grote staat van dienst in medisch wetenschappelijk werk. De keuze voor een monografie was een logische waarvan je mij hebt kunnen overtuigen.

Mijn copromotor dr. V. Fidler, beste Vaclav, toen de Tune-up database een voldongen feit was raakte je er op ons verzoek intensief bij betrokken. Je hebt me behoedzaam door de massa's getallen van de database geleid. Zonder jouw hulp hadden we nooit zo grondig en genuanceerd de resultaten kunnen beschrijven. Dank voor het geduld en de tijd die nodig was om mijn kennis van statistiek op te frissen of bij te spijkeren. Dank ook voor je hulp en de ideeën toen we het cohort van alle potentiële Tune-up-studie deelnemers in kaart brachten.

Prof. A.R.J. Girbes, beste Armand, je hebt het hele Tune-up project bedacht, geïnitieerd en begeleid. Juli 1997 stapte ik op een 'lopende trein'. Belangrijke logistieke knelpunten waren opgelost en we hadden een goed lopend project. Het was klinisch onderzoek op het terrein waar bij uitstek mijn interesse ligt: complexe, perioperatieve zorg en de intensive care unit. Tegelijk beoogde je mij een perspectief te bieden voor de toekomst. Mijn opleiding tot anesthesioloog lag in het verschiet. Dank dat je me de uitvoering van Tune-up studie toevertrouwde en mijn eerste schrijfsels en voordrachten in de medische wetenschappen tot een goed einde hebt helpen brengen. Je hebt me geleerd dat de draagkracht van een over te brengen boodschap ligt in het inperken van een overdaad aan nuances.

Dr. J.J.M. Ligtenberg, beste Jack, je hebt samen met Armand Girbes de pilot-studie van het Tune-up-project uitgevoerd. Het pionierswerk voor de Tune-up studie is in grote mate door jou verricht. De sleutel tot de database alleen al werd een indrukwekkend boekwerk. Knelpunten in het protocol, het datamanagement, de logistiek van de heel verschillende

Dankwoord

verpleegafdelingen en intensive care units heb je moeten oplossen terwijl je tegelijk ook nog je eigen proefschrift afrondde. De compleetheid van het al geleverde werk en hoe ik daar aan verder kon bouwen had iets van het ontvangen van een onverwachte, rijke erfenis. Dank voor je inzet en blijvende betrokkenheid, ook toen je al volop werkzaam was als internist-intensivist op de ICB en je mij met raad en daad bijstond als er zich onverhoopt toch nog problemen voordeden.

Dr. J. Kingma en R.J. Oostergo, beste Hans en René, jullie hebben met jullie bijdrage vanuit het Datamanagement Bureau voortreffelijk werk geleverd in de ontwikkeling van de software om de data naar een handzaam digitaal formaat om te zetten. Ook de aftersales waren uitstekend.

Het MTA-bureau was nauw betrokken bij de ontwikkeling van de Tune-up studie. Dr. E.M. ten Vergert, beste Els, bedankt voor alle adviezen en hulp voor en tijdens de uitvoering van het project. Dank ook voor het commentaar tijdens de ontwikkeling van het manuscript van dit proefschrift, in het bijzonder om de economische aspecten te belichten. Drs. CS van der Hilst, beste Christian, bedankt voor de tips bij de kostenberekeningen; zonder jouw handreikingen zat ik waarschijnlijk nog steeds te rekenen in het oerwoud van getallen dat het polderlandschap van de gezondheidszorg rijk is.

Christel Schotpoort, je hebt als secretaresse vele uren achter de Tune-up computer doorgebracht. De verzorging van het voorlichtingsmateriaal voor potentiële studiedeelnemers was voortreffelijk. De invoering van de grote verzameling data heb je met 'Gründlichkeit' ter hand genomen en voltooid. We hebben het zeer gewaardeerd dat je ook na 1 september 1998 nog hebt geholpen de Tune-up data op orde te krijgen. Het heeft een goede en mooie database opgeleverd.

Jan Loonsta, bedankt voor de gelegenheid die je ons hebt geboden de 'simple exercise test' uit te voeren op het functiecentrum. Helaas waren de resultaten van de inspanningen van onze deelnemers niet zo dat we daar voor toekomstige patiënten iets nuttigs mee kunnen doen.

Dr. J.C. Swaanenburg, beste Joost, bedankt voor de vele extra laboratoriumbepalingen om cardiale schade nauwkeuriger te kwalificeren en te kwantificeren.

Paul Berger en Robert Mollema, dank voor jullie inzet om de 'stress'-studie tot een goed einde te brengen.

De leden van de Research Group van de afdeling anesthesiologie, Ann de Haes, Douglas Eleveld, Hans Proost, Karel Kuizenga, Ton Beaufort en Sjouke Schiere, hartelijk dank voor jullie kritische vragen en opmerkingen voorafgaande aan, maar vooral ook tijdens de ontwikkeling van het proefschrift. Karel in het bijzonder bedankt voor je grote betrokkenheid in de afronding van het proefschrift, vooral ook daar waar je taken van Mark tijdelijk overnam. Je hebt me als kamergenoot prettig gestuurd en gestoord - zodoende ben ik op 'de vierde verdieping' fysiek en mentaal niet verdroogd.

De dames van de balie van het Operatie Centrum van het UMCG, zonder jullie inzet was het overzicht van alle potentiële deelnemers voor de Tune-up studie nooit compleet geworden. Dank voor de historische gegevens die jullie uit het Ziekenhuis Informatie Systeem naar boven hebben gehaald; ze hebben uiteindelijk hun plaats in hoofdstuk 3 gekregen. Mijn dank

gaat ook uit naar de secretaresses van de betrokken verpleegafdelingen en de intensive cares. Ook mede dankzij jullie inzet verliep het project zeer goed.

Mirella Wever, hoofdstuk 3 is eigenlijk de kroon op jouw werk. Ik noemde het voor het gemak maar het 'Mirella-project'. Je bleek een ster in datamanagement. Op het resultaat kijk ik met grote voldoening terug. We hebben de Tune-up studieresultaten zo beter in de context kunnen plaatsen van de gangbare praktijk in het toenmalige AZG.

Collegae medisch-specialisten en arts-assistenten, werkzaam op de afdelingen anesthesiologie, chirurgie (in het bijzonder C3VA, C4VA, B3VA en B4VA) en intensive cares (de Chirurgische Intensive Care en de Intensive Care en Beademing). Allen waren jullie op één of andere wijze betrokken bij de hoogrisico patiënten die al dan niet geschikt werden bevonden voor deelname aan de Tune-up studie. Velen werden door jullie bij ons aangemeld. De samenwerking verliep goed.

Eveneens bedank ik de vele verpleegkundigen, anesthesiemedewerkers en laboranten die op welke wijze dan ook betrokken waren bij de Tune-up studie. We realiseren ons dat we als uitvoerende onderzoekers nogal eens lastig zijn geweest zijn in de handhaving van het Tune-up studie protocol. Dit gold in het bijzonder op de intensive care units. Wie als patiënt in het kader van de studie een dag voor de operatie op de intensive care unit werd opgenomen werd door jullie zodanig opgevangen dat het verblijf van die extra dag op de intensive care dragelijk was.

Dank ook aan de verpleegkundigen van de recovery die enthousiast meewerkten om de laatste metingen met de pulmonalis catheter mogelijk te maken bij enkele patiënten die na de operatie onder jullie hoede vielen.

De leden van de beoordelingscommissie, prof. L.P.H.J. Aarts, prof. dr. J. Damen en prof. dr. J. Klein bedank ik voor hun tijd en energie die ze gestoken hebben in het lezen en beoordelen van het manuscript.

Ria Carpay, zeer veel dank voor de nauwgezetheid waarmee je taal en stijl van het proefschrift hebt gecorrigeerd. Douglas Eleveld, je was onmisbaar in het persklaar maken van het manuscript.

De leden van het dagelijks bestuur van de afdeling Anesthesiologie dank ik voor het faciliteren van tijd en ruimte toen het aankwam op de finale uitwerking van het proefschrift. De 'planners' van toen en nu, bedankt voor de uren dat jullie me vrijspeelden van de OK om het 'Mirella-project' uit de grond te stampen en het proefschrift te schrijven.

Chris Kloos, dank voor je inzet en de oplossingen die je bood als zich weer computer problemen voordeden..

De Raad van Bestuur van het Universitair Medisch Centrum Groningen wil ik bedanken voor het in ons gestelde vertrouwen en de ons ter beschikking gestelde mensen en middelen om de pilot-studie en een aansluitend jaar van de Tune-up-studie te kunnen voltooien.

Lieve familie en vrienden, mijn gang naar Groningen in 1997 was een hele verrassing. Het heeft lang geduurd voordat de Tune-up studie heeft geresulteerd in een proefschrift. Jullie belangstelling op afstand heeft er mede toe bijgedragen dat zover is gekomen. De combinatie

Dankwoord

van opleiding tot medisch specialist en wetenschappelijk werk had af en toe de schijn van een ballingschap.

Lieve Pa en Ma, dank voor alles wat het jullie mij hebben gegeven om de weg in het leven te vinden. Bijna 20 jaar na het verlaten van het ouderlijk huis heb ik nog steeds geen methode gevonden om jullie een aantal van mijn huiselijke zorgen te ontnemen. Het is prachtig jullie, ondanks gerezen beperkingen, op zo'n wijze de tijd te lijf te zien gaan. De sabbatsrust die wij zoeken is inderdaad niet van deze aarde. Tegelijk hebben jullie mij de schoonheid en de poëzie geleerd van de eenvoud en de weelderigheid van heel het aardse leven als het zich uitdrukt in zoveel geur, kleur, vorm, taal en klank. Het beweegt.